דער אידישער זשורנאל

די ארבייטער פרוי

פון פ. ר. ט.

פאלגענדע זענען ווייטערע ברייף וועגען דער יקרות פראגע.

מיר האבען געכטען געבראכט צוויי ברייף וועלכע אונטערשטיצען דעם ערשטען פארשלאג פאר א סטרייק און אום גערעכט צו זיין צו ביידע צדדים האבען מיר פון די פיעלע ברייף וועלכע מיר האבען היינט ערהאלטען אויסגעלייבען צוויי וועלכע מיר וועלען דא ברייינגען.

ווערטע פ. ר. ט.

ערלייבט מיר צו זאגען איינינג ווערטער וועגען דער פראגע וועלכע איז אויפגעהייבען געווארען פון אייער לעזערין פ . . . וועגען ארויסרופען א סטרייק נעגען דעם יקרות אויף פלייש.

איך אליין בין ניט קיין פרוי פון א קאפיטאליסט און אויך ניט פון זיין געשעפטס מאן איך בין אן ארבייטער פרוי. מיין מאן איז איינער פון די פיעלע וועלכע מאכען א לעבען פאר "גענאסע אי־טאנס" דאס איז גענינגערע רעקאמענדאציע פאר מיר אז איך בין ניט מיין קאפיטאליסטין און דאך ערלייב איך מיר צו זאגען אז די לעזערין פ . . . איז אונגערעכט מיט איהר פארשלאג.

מען דארף ניט זיין קיין גרויסע חכמה צו פארשטעהן אז די ביטשארעס האבען ניט קיין שולד אין דער העכערונג פון פלייש. מיר לעבען אין א וועלט פון קאנקורענציע און אויב פלייש וואלט געווען ביליגער וואלטען זיך געפונען ביטשארעס וועלכע וואלטען פאר־קויפט פלייש ביליגער. אבער זאגאר אהן דעם פאקט, זעהען מיר דורך פארשיעדענע קוועלען אז לעבענדיגע קעטעל איז געשטיגען. די פארמערס הייסען זיך ניט באצאהלען פאר קעטעל ווייל די נאכפראגע אויף דעם מין איז זעהר גרויס. א ראנק דער מלחמה וועגען מען פיהרט אריים טויזענטער קעטעל פון לאנד מיט פארשטענדליך טייערער וע־רען און פאלגליך זענען די ביטשארעס ניט שולדיג אין דעם. צו א פראַ־גע זענען זיי דאך בארעכטיגט.

די שולד גלייב איך ליגט ניט אין די ריטייל ביטשערס נאר דירעקט אין דער רעגיערונג וועלכע האט ניט קיין קאנטראל אויף די שפייזען פון לאנד און באשטימען א מאקסימום פרייז, פונקט, אזוי ווי עס איז געטון געווארען אין ענגלאנד, ביז דאן איז ניטא קיין האפ־נונג אז אונזער לאנד זאל פארבעסערט ווערען

מיט גרוס אייער ערגעבעסנטע לעזערין,

חוה מאנזעל.

ווערטע פ. ר. ט.

איך האב געלעזען אייער לעזערין פ . . . פארשלאג וועגען א סטרייק נעגען די ביטשארעס.

ערלייבט מיר צו זאגען אז טראצדעם וואס איך בין ניט געגען א סטרייק. איך האלט פון דעם אז געווינען עטוואס איז אימער בע־סער אידער גארנישט פונדעסטוועגען בין איך ניט איינשטימיג מיט דער מעטארע.

פלייש איז איינע פון די שפייזען אהן וועלכע מיר קענען זיך ניט באנעהן און אויב געהן קעמפען דארף מען הויסען פארוואס.

איך זעה ניט איין מיט וואס די ביטשערס זענען שולדיג וואס פלייש פאסט טייער. קען מען דען אימיצען באשלדיגען פאר דעם וואס ווינטער איז קאלט און זומער איז היים? דער מארקעט באשטימט די פרייזען און די ביטשארעס זענען ניט מעהר ווי א ווערקצייג אין די הענט פון די וועלכע באשטימען די פרייזען.

איך זאג גאנץ אפען אז די לעזערין פ . . . מיינט אפשר ערענסט אבער זי האט דאס מאהל געמאכט א טעות.

די אמתע שולדיגע אינ'ם יעצטיגען יקרות איז די מלחמה און מיר קענען דערצו ניט העלפען.

אסתר גערסאן

אין דער מומענדער אויסגאבע וועלען מיר געבען אינזער מיינונג וועגען דער פראגע.

שטארקערע מלחמה פערזוכען ווערט געפלאנט דורך רעדזשיסטריישאן

דער רעדזשיסטריישאן טאג פון דעם 22טען יוני איז בעשטימט געווארען מיט דעם צוועק צו קריגען די נייטיגע אינפאר מאציאן. וועגען די קרעפטען וואס קע־נערע פערמאגט. עס איז אן אבסאלוטע נייטווענדיגקייט אז די רעגיערונג זאל גענוי וויסען די פעהיגקייטען און בענאכט קייטען פון יעדען איינצעלנעם בעזונ־דער, אום זי זאל קענען פערשטארקערען איהרע מלחמה פערזוכען.

די רעגיערונג קען ביי איהר בעסטען ווי לען ניט אויסנוצען אלע קרעפטען פון דער נאציאן, איידער זי וויים גענוי ווער וואס און וואו די קרעפטען זיינען. רעדזשיסט ריישאן וועט מעגליך מאכען. פאר דער קריעגס אדמיניסטריישאן פון קענערע צו זעהן אזוי ווייט ווי עס איז מעגליך מעג ליך יעדען אונ'ן מענשליכע ענערגיע אריין צו ווארפען אין דער אייראפייאישער מלחמה.

און נאך עפעס: די רעגיערונג זעהט איין אז די בי'ז איצטיגע פערזוכען קענען די געוויינשטע רעזולטאטען ניט ברענגען סיידען מען זאל די פערזוכען פערשטארקערען. אנדערש קענען נאך די פריהערי גע אנשטרענגונגען געהן לאיבור.

בלויז דורך רעדזשיסטריישאן וועט קענערע קענען דערגרייכען א פאלשטענ דיגע אנטיילנעמונג אין דער מלחמה פאר פרייהייט. און צוזאמען מיט דעם פעסטען בעשלוס פון איהר נאנצען פאלק וועט זי קענען אנהאלטען אזוי לאנג ביז דער שונא איז פאלשטענדיג געשלאגען.

דאס איז א הייליגע אויפגאבע וועלכע פארערט אויף יעדען פאלק אזוי גוט ווי יעדען יחיד. זיך מיט ליב און לעבען צו פעראינטערעסירען אין דיעזען ענין. קענערע קען אבער ניט זיין זיכער אז זי טוט אלעס וואס זי קען. איידער זי האט נאך געהאט אויסגעפונען גענוי אלע איהר ע פערבארגענע קרעפטען און וואס זיי נען זייערע פעהיגקייטען.

אבער דורך רעדזשיסטריישאן פון יע־דען פערזאן. מאן אדער פרוי, וואס וואהנט אין ענגער. פון 16 יאהר אלט און אריבער, וועט די רעגיערונג קריגען די נייטיגע אינפארמאציאן וואס וועט מעגליך מאכען פאר קענערע צו טאן אלעס וואס זי קען אז איהרע מלחמה פערזוכען זאלען ניט זיי זמעהר מיניסום נאר מאקסימום, ווייל מעכטיג און גרוי־זאם אין דער שונא און ער מוז בעזיעגט ווערען.

צום אונגעוויהנליכען געשמאק אין דא גרויסע עקאנאמיע פון סאלאדא טהעי, די אורזאכע וואהרום עס פארקויפט זיך אזוי פיעל.

STAR THEATRE

טעמפערענס און יאנג

היינט אוועגט

וועט הער דוד קעסלער

צוזאמען מיט די גאנצע קינסטלער קאמפאניע אוים נין יארק אויפטרעטען אין דער גרעסטער אידישער דראמע אין הער קעסלערס גרעסטען סולסעס.

דאס אידישער גלויבען

אין 4 אקטען פון הערמן נאטאנסאן, אויבערזעצונג פון מארק שניידר.

שבת אוועגט דעם 22-טען יוני

וועט הער קעסלער מיט דער זעלבער קאמפאניע

אויפטרעטען אין די בעסטע פיעסע פון דער אידישער בוהנע אויף קעסלערס גרעסטען סולסעס.

די ווערט פון א מאמע

אין 4 אקטען פון פאלמאנאוויטש און ראקאי.

וואס איהר הארפט וויסען אין געדענקען און פרייטאג א גאנצען טאג איז אפען דער באקס אפיס פון מטאר טעאטער ווו איהר קאנט נאך קריגען טיקעטס פאר היינט און מארגען.

פרייזען פאר טיקעטס: 35, 50, 75, $1,00 באקס סיטס $1.50

פעסעס זיינען ניט בלויז פאר שבת אוועגט.

כשר'ע פלייש

מיר פארקויפען די בעסטע פלייש צו 18 ס. א פונט

ביי נארען קיינעם ניט — וואס מיר שרייבען איז דער רייגער אמת. ביי אונז באקומט איהר פרישע פלייש יעדען טאג.

קומט און איבערצייגט איך

מיר דעליווערען פלייש צו 20 סענט א פונט

337 ספעדיינע עוי. טעל. מאל. 8172

סטענדינג טיקעטס 3 דאלאר און העכער

אזוי ווי עס ווערט ערוואַרטעט

דאס דעם 28-טען יוני

וועט מאסטע האל זיין געפאקט

צוליעב דעם אויסערגעוועהנליך ווייכען קאנצערט, און צוליעב דעם שעהנסטען רעדנער פון ניו יארק

ב. וולאדעק

וועלכער קומט ספעציעל קיין טאראנטא און אזוי ווי דער פארקויף פון טיקעטס נעהט אן זעהר האש און מען מען מיט רעכט ערוואַרטען דאס פיעלע וועלען ניט קריגען קיין פלעצער האט מען האשלאסען צו רע־כענען פאר סטענדינג טיקעטס 3 דאלאר א טיקעט אין מעהר.

טאגראנטאר אידען פון אלע קלאסען וועלכע ווילען קומען יעדעס אויענד ערשטענס צוליעב דעם ברילאנטענעם קאנצערט, צווייטענס צוליעב דעם ליעבען וואסט און דערנעב

ב. וולאדעק

דריטענס כדי אויסצודריקען זייער פרייגדשאפט צו די לאמאלען פון דער אמאלגאמייטער שניידער יוניאן וועלכע פייערען דאס צוויטען יאהרעס פעסט, זאלען זיך צוזאמילען און קומען א טיקעט.

טאראנטאר אידען!

יעדער פון אייך איז פערזענלך איינגעלאדען צו קומען צו דיעזען קאנצערט.

די גאנצע טאראנטאר אידישע ארבייטערשאפט ערזוכט הערצליך אייער אנוועזענהייט אויף דיעזען קאנצערט.

טיקעטס קריגט מען איבעראל

פארגעסט ניט

צו סומען הערען דעם באוואוסטען ליטעראט

יואל ענטין

פרעזידענט בי'ן פארבאנד פון נאציאנאל ראדיקאלע שולען אין אמעריקא

וועלכער וועט ריידען

שבת אוועגט דעם 22-טען יוני

אין בראדוויי האל

איבער דער טעמע

די נייעסטע פאזען אין דער אידישער ליטעראטור

דער רעפעראט ווערט אראנזשירט פון דער פרץ שול פאראיין און די גאנצע קהלה געהט סארן אידישען לעהרער סעמינאר אין ניו יארק.

דער „כעלמאנט האטעל"

בעסטער צייט פארטרייט פאר מיג דער ווי אויך, פאר גרויסע.

פרעסטאן ספרינג האטעל שוין ערעפענט

פרעסטאן ספרינג איז רעקאמענדירט פון אלע גרעסטע דאקטוירים פאר ליידענדע פון רומאטיזם נירען, לעבער און מאגען קראנקהייטען, עס איז אויך באוואוסט אלס דער בעסטער זומער רעזארט.

פאר רעזערווישאנס שרייבט צו:

Preston Spring Hotel, Preston Ont.

S. GARFINKEL MGR.

„פייגעלע"

א ראמאן פון כ. נאראץ

א ראמאן פונ'ם אידישען לעבען אין קענעדע. רוסלאנד און פראנקרייך.

(67־טע פארזעצונג)

ווי נעיאגט פון א אמתנה שדים איז דזשעק אויסגעלאפען פון סאלון און האט זיך געלאזען לויפען מורא האבער־דיג זיך זאגאר אומצוקוקען הינטער־ווייל עכס, ער האט גאנץ ניט געוואוסט וואס עס הייסט א שיסערייי צווישען נעגנסטער ניט איין אנשולדיגער טעגש אין געטראפען געווארען פון קוילען וועל כע זענען געציעלט געווען פון איין געגנס־טער אויפ'ן צווייטען.

קיין אויפגעלאף איז אויף אן אנדער וועלכער עס איז פאסירונג איז אין יענעם געגנער ניט געווארען. פארקעהרט ווער עס האט נאר געקענט אין אנטלאפען, זאגאר דער פאליציי מאן וועלכער איז גע־שטאנען אין יענעם געגנער האט זיך אפ געטראגען. און איז ערשט צוריקגעקומען ווען פון קיינעם איז קיין שפיר ניט געווען די נעגנסטערס אליין האבען צוגעגומען דייערע טויטע און פארוואונדעטע אזוי אז קיינער אויסער זיי אליין האבען ניט גע־וואוסט ווער עס האט געזיעגט.

איך מוז זיך וואס שנעלער אפטראַ־נען פון דאנען האט דזשעק צו זיך אליין גערעדט ווען ער איז געווען אויפ'ן וועג צום אסטאר־האטעל. איך בין גראדע ארייגגעפאלען ווען צווישען זיי איז א קריעג דער שווארץ יאהר האט מיר אנגעטראגען. און אפשר איז אזוי בעסער. זיי יענען יעצט ביידע שטארק פארנומען און איך וועל זיך אפטראגען אזוי אז זיי וועלען אן מיר פארגעסען.

דזשעק האט זיך אפגעשטעלט עטלי כע מריט פונ'ם אסטאר האטעל האט זיך ארומגעקוקט אויב קיינער באמערקט איהם ניט אדער אויב קיינער היט איהם ניט. און האט זיך זיי צורעכט געמאכט דיינע קליידער און האט גענומען געהן מיט געצעהלטע טריט און מיט א וואוישענ גאנג.

אזוי ווי דזשעק האט זיך ארויס־גע'נגב'עט אונבאמערקט פון האטעל פון קייעלען און איהר מוטער אזוי איז ער אריין אונבאמערקט פון זיי, ער איז כמעט זיכער געווען אז קיינער האט איהם ניט געזעהען. אבער ער האט עפעס יא באמערקט עס האט זיך איהם געראכט אז די זעלבע פרוי וועלכע ער האט געזע־הען פארביי געהענדיג די טעקסי ווען ער איז פון דארטען ארויס מיט דזשעקען האט איהם אויך באגעגענט ארום אס־טאר האטעל, אויף ביידע מאהל וואלט ער געשוואוירען אז עס איז מייבעל, דער קאפ איז איהם אבער געווען אזוי פאר־דרעהט אז ער האט זיך שוין אויף גאר ניט ארומגעקוקט.

דזשעק איז געווען זיכער אז פיינעלע און איהר מוטער שלאפען שוין לאנג, געוויסשען האט ער אז הלואי וואל טען זיי ניט געשלאפען וואלט ער גאר באלד אפגעפאהרען אזוי אבער האט ער געמוזט וואַרטען ביז'ן צווייטען טאג ער האט אבער געמאכט א טעות איידער ער האט גאר צייט געהאט אראפצוציהען פון זיך זיין ראק האט זיך דערהערט א לייב טער קלאפען אין טיהר.

דזשעק איז געווען אזוי אנגעשראקען פון די לעצטע עטליכע פאסירונגען מיט בי געגנסטערס אז איהם האט אויסגעוויזען זען אז זיי קומען ווידער צו איהם און ער האט ווי א משוגענער אנגעפאנגען צו לוי פען פון איין עק צימער צום צווייטען, ווי וועגענדיג א פלאץ וואו זיך צו באהאלטען. באלד אבער האט ער זיך באזינט אז די גענגסטערס וועלען ניט וואגען צו קו־מען אין אסטאר האטעל אז מען וואלט זיי געווים ניט אריינגעלאזען אבער אלץ ציטערענדיג מיט'ן גאנצען קערפער איז ער צוגעגאנגען צום טיהר און האט מיט א פארשטיקטער שטימע קייבענדיג גע־פרעגט.

ווער איז דארטען

דאס בין איך אלפאנזא עפען.

דערהערענדיג דער אלטערס שטימע איז איהם אביסעל פרעהליכער געווארען אויפ'ן הארצען און ער האט באלד גע־עפענט די טיהר.

אין צימער איז געווען האלב טונקעל און די אלטע האט ניט געקענט זעהען ווי צושראקען ער איז געווען זי אליין וואלט ער זיכער דערשראקען. אזוי אבער האט זי גארנישט געזעהען. און אריינקומענדיג אין צימער האט זי זיך גלייך א ווארף געטון איהם אויפ'ן האלדז און ווי א קאפ דיינע קינד וועלכע פעסטעט זיך פאר דער מוטער האט זי געזאגט.

אלפאנזא דו ביזט א שלעכטער. דו האסט מיך געלאזען אזוי לאנג ווארטען אויף דיר. איך האב די גאנצע נאכט ניט געקענט איינשלאפען. איר האט ניט אויף דיר אין האב קיין דערלעבט די מי ניט דו זאלסט קומען. עס איז מיר עפעס אזוי שווער אויפן הארצען, עפעס ציטערט מיר דאס הארץ. פאר עמזאס איך וויים ניט פארוואס. אבער אז דו ביזסט א האב איך נאר מיינעם מיר מורא ניט.

זי האט ארום דעם פעסטע איינגעקלא מערט אין אירע הענט אין האט זיך שטארקער צוגעגליעט צו איהם.

דזשעק וועלכער האט ווידער גע־שפיעלט די ראלע פונ'ם מאיאר, האט ניט געוואוסט פאר וואס נאר אין דעם מא־מענט האט ער געפיהלט אז די אלטע איז נאך אלעמען א גאנץ גוטע און ליעבליכע פרוי, ליעבע גיט זי איהם מעהר ווי וועל כע עס אין אנדער פרוי האט איהם ווען געגעבען. און דערצו גיט זי אזוי פיעל געלט אז עס לויגט זיך באלד צו זיצען מיט איהר אויף אלעס גרייטען אין אויפ־געבען די ביזנעס.

נו און פייגעלע שלאפט שוין האט דזשעק געפרעגט פיהלענדיג אז ער הארף עפעס זאגען. איך ווייס ניט איך דענק אבער אז זי שלאפט זי איז ביי זיך אין צימער. די ווייסט דאך אז איך האב ספע ציעל געגומען א באזונדערען צימער פאר מיר אין . . .

איך גלויב קוים אויב אונז וועט אויס קומען צו נוצען דעם צימער האט דער מא יאר ערענסט געזאגט. איך האב היינט איינגעארדענט אלע מיינע געשעפטען און איך גלויב אז מיר וועלען שוין מארגען קע נען אפפאהרען.

שוין אזוי שנעל ווידער פאהרען? פארוואס ניט פארברייינגען דא עטליכע וואכען. האט זיך די אלטע ווייטער גע־עפעסט. דא איז דאך אזוי גוט. מיר קע נען זיך דא פרוי ליעבען ניט געשטערט ווערען פון קיינעם.

דער פארשער מאיאר האט געוואוסט אז נייוארק איז יעצט פאר איהם צו היים און ער מאר דא לענגער ניט פארבלייבען אייך ער וויל ניט פארברענט ווערען און ער האט ביי זיך באשלאסען ניט מעהר צו פארערען זיך וועגען פרובירען דא אי בערלאזען דער אלטער נאר. ער וועט שוין פטור ווערען דארטען פון איהר זיין גאנ־צע פראבלעמע איז געווען וואס שנעלער זיך ארויספעקלען מיט דער סחורה פון ניו יארק און דאן וועט ער שוין זעהען וואס ער האט צו טון.

נו אויב דו דענקסט אזוי ווייסטו דאך געוויס וואס דו ערדסט איך וויל זיך אין דיינע פליכטען ניט מישען אן אויב דו זאגסט מיר זאלען פאהרען דאן בין איך גרייט.

אזוי אז דו ביזסט געפאהרכזאם האב איך דיך ליעב האט דער מאיאר זי צו נעדריקט צו זיך. אבער דאס איז נאר ניט אלעס. דו מוזט זעהען שרייבען הערין ער זאל ארויסשיקען געלט גלייך נאך סאנפראנציסקא און איבערריידען מיט פייגעלען זי זאל זיך מאכען גרייט צו דער רייזען.

געוויס וועל איך עס טון מיין טייע־ער אין זיי האבען זיך ווידער ביידע ארומגענומען.

(פארזעצונג פאלגט)